

Batı Medyasında Musul Operasyonu Haberleri: Frankfurter Allgemeiner Zeitung ve The Independent

News about the Mosul Operation in Western Media:
Frankfurter Allgemeiner Zeitung and the Independent

Muharrem ÇETİN, Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, İletişim Fakültesi, E-posta: cetinm@gazi.edu.tr
Gözde ŞAHİN, Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, E-posta: gozde.yaman@gmail.com

Anahtar Kelimeler:

Haber, İdeoloji,
Kamuoyu, Söylem
Analizi.

Öz

Medyanın temel işlevlerinden biri de haber vermektir. Okuyucu ve izleyiciler yakın ve uzak çevrelerinde olup bitenlerden medya aracılığıyla haberdar olurlar. Medyanın haber verme işlevini nesnel ölçüler içerisinde yerine getirip getirmediği tartışma konusu olmaktadır. Medya, bir olayı haber olarak hedef kitleye aktarırken genellikle kendi bakış açısını, ideolojik duruşunu ve kamuoyunun isteklerini dikkate alır. Medya önemli gördüğü bir konunun hedef kitlesi tarafından da önemli görülmesi için haberi öne çıkarır. Haber metninde kullanılan dil, alt metin ve odak noktayı oluşturan mesajların manşetten verilmesi, haberin algılanışında önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmada Frankfurter Allgemeiner Zeitung (FAZ) ve The Independent Gazeteleri'nin Musul Harekatını ele alış biçimleri incelenmiş, bu bağlamda her iki gazetenin de kamuoyunu kendi ideolojik pencerelerine ve yönetimin bakış açısına uygun şekilde şekillendirmeye çalıştıkları görülmüştür. Genel olarak The Independent ve FAZ, Amerika'nın ve batılı ülkelerin orada bulunmalarını demokrasi, özgürlük ve yardımseverlik kavramları ile ilişkilendirmektedir. Ancak, her iki gazetenin Türkiye'ye yönelik haber formatlarının ve verdikleri mesajların birbirine benzediği, Türkiye'ye yönelik olumsuz bir tavır ve yanlış bir haber anlayışını benimsedikleri görülmektedir.

Keywords:

News, Ideology,
Public Opinion,
Discourse Analysis.

Abstract

One of the main functions of the media is to make news. Readers and audiences are informed about what is happening in their immediate and distanced environments. It is a matter of debate whether the media makes news with objective criteria. The media considers its own perspective, ideological stance and the demands of the public opinion, while communicating an event to the target audiences as news. The media also emphasize news that it considers important to ensure that the target audience considers it as important as well. The language, sub-text and focus points of the messages given in headline play an important role in how the news is perceived. This study examines The Mosul Operation coverage of FAZ (Frankfurter Allgemeiner Zeitung) and The Independent newspapers, and it is revealed that both newspapers tried to shape the public sphere according to their own ideological stances and the perspective of their managements. The Independent and FAZ link the presence of America and Western countries in Mosul with the concepts democracy, freedom and benevolence. However, it is determined that the formats and messages of news about Turkey in both newspapers are similar, and they adopted a negative attitude and a biased news approach towards Turkey.

Giriş

İnsan, çevresinde olup bitenlerden haberdar olmak ister. Bu istek günümüzde olduğu gibi daha önceki yüz yıllarda da hep olagelmıştır. İnsanın bu istemi, bugünkü teknolojiye sahip olunmayan dönemlerde, yaşamını sürdürdüğü çevreyle sınırlı kalmıştır. Günümüzde, iletişim teknolojisindeki gelişmeler, dünyanın herhangi bir bölgesinde olan bir olaydan en kısa zamanda haberdar olunmasını mümkün kılmaktadır. Bu durum medyayı toplumda önemli bir güç olma konumuna yükseltmiştir. Bundan dolayı, günümüz toplumlarında yasama, yürütme ve yargı erkinden sonra medya dördüncü kuvvet olarak değerlendirilmektedir. Birey, yakın çevresinde ve yaşadığı toplumda olup bitenlerden ve dünyanın başka bir bölgesinde meydana gelen olaylardan medya aracılığıyla haberdar olmaktadır. Ancak, bu olayların okura ve izleyiciye olduğu gibi bütün gerçekliğiyle aktarılıp aktarılmadığı, dün olduğu gibi bugün de tartışma konusudur.

Medya, kamusunda her daim gerçek bilgilerin kendilerine ulaştırıldığı ve bunlar üzerinden düşünmeye sevk edildikleri hissi uyandırır. Oysaki izleyici ve okuyucuya ulaşan, egemen ideolojinin görüşlerinden başkası değildir. Burton da medyanın büyük bölümünün sunduğu şeylerin egemen ideolojinin bakış açısından sunulduğunu belirtmektedir. Bu bakış açısının izleyici/okuyucu bakış açısıyla çakıştığı ve bu çakışmanın olağan olduğu üzerinde durur. Nedeni medyanın da bir ürün satması ve bu ürünü satmak amacıyla okur ve izleyici elde etmesi için izleyiciyi memnun etmeye uğraşmasıdır. “İletişimdeki iletiler izleyicilerin sahip olduğu değerleri de kapsarsa izleyicilerin bu iletişimi kabul etme ve beğenme eğiliminde oldukları” (Burton, 1995:168) biçiminde bir gerçekliğin olduğu yönünde bir kabul vardır.

Haberlerin ne kadarının gerçeği yansıttığı da bilinçli izleyicinin ve okurun süzgecinden geçecektir. Bilinçli okuyucu ve izleyicilerin haberin kurmaca olup olmadığını zaman zaman fark etmeleri mümkündür. Yapılan kurmaca bir haber, haberin gerçekliğinden farklı sunulduğu zaman okuyucu/izleyici tarafından kurmaca olduğu anlaşılabilir. Fakat haberin bazı yönleriyle gerçekliğe dayandırılması durumunda kurmaca olup olmadığının okuyucu/izleyici tarafından anlaşılması mümkün olmayabilir. Günümüzde kültürel ürünlerde olduğu gibi haberlerde de kurmaca ile gerçek arasındaki ayırım bulandırılmaktadır. Bu da kültür endüstrisinin bir yansıması olduğu algısını çağırıştırılmaktadır. “Kültür endüstrisi kurmaca ile gerçek arasındaki ayırımı bulandırır, aşırı gerçekçi bir içeriği korurken, bir yandan da kaynağı itibarıyla o içeriğe akıldışı bir metafizik hal kazandırır” (Adorno, 2016: 26).

Özellikle teknolojinin gelişmesiyle, haberlerin internetten olayla eşzamanlı paylaşılıyor olması bireye, habere anında ulaşabildiği imkanı ve algısı verilmesinin yanı sıra olay yerindeymiş hissi de yaşatılmaktadır. Gazetelerin web sayfaları; bu hissi olay yerinden verdikleri görüntüler, röportaj videoları ve pek çok fotoğrafla desteklemekte, ayrıca altlarına ‘konu ile bağlantılı’ adı altında başka haberlerin linklerini de iliştiirmektedirler. Böylece medya; okuyucu ve izleyiciyi kendi istediği şekilde düşünmeye hem teknolojiyi, hem kanıtları hem de destekleyici haberleri kullanarak yönlendirmektedir. Bu teknolojik kitle iletişim süreci bir tüketime hazırlama ve yanlış bilme işlevine, haberin metalaşmasına, içeriğin gösterge olarak yüceltilmesine yol açmaktadır (Baudrillard; 2004:154).

Bütün bunlardan hareketle medyanın verdiği haberlere ve bilgilere; saf ve masummuş, gerçeğin ta kendisiymiş gibi yaklaşmak yerine, haberlerde sunulanın gerçekte ne anlam ifade ettiğini sorgulayarak bakmak gerekmektedir. Çalışmada yer verilen haberlerin yalnızca başlıkları ve spot metinlerini bu çerçevede anlamlandırmak amacıyla söylem analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Bu bağlamda, Musul Harekatı'nın başladığı günden (17 Ekim 2016) itibaren bir haftalık süreçte, FAZ (Frankfurter Allgemeiner Zeitung) ile The Independent Gazetesi'nde yer alan haberlerin başlıkları ve spot metinleri irdelenmiştir. Bu gazetelerden biri Almanya'da diğeri ise İngiltere'de yayınlanmaktadır. Her iki gazetenin tercih edilmesinin nedenini, bu gazetelerin yayınlandıkları dönemde, ülkelerinin önde gelen yayın kuruluşlarından biri olması ve liberal çizgide yayın politikası izlediklerinin bilinmesi oluşturmaktadır.

Kamuoyu ve Kamuoyu Oluşturma

Kamuoyu kavramı kamu ve oy kavramlarının bileşiminden ibaret bir kavramdır. Kamu genel olarak bir topluluğu, bir grubu ifade etmektedir. Bu topluluğu ve grubu oluşturan kişiler belli bir konu, olay ve psikolojik obje hakkında bir bilgiye sahiptirler. Bektaş (1996:46), Childs'ın kamuların sayısız olduğunu, aynı anda birden fazla kamunun olabildiğini, özellikle teknolojinin gelişmesiyle iletişim alanında meydana gelen ilerlemelerin toplum içerisinde kamuların oluşmasına yol açtığını dile getirdiğini belirtmektedir. Oy ise o topluluğun, grubun bir konu, bir olay ve bir psikolojik obje hakkındaki düşüncesini, kanaatini ve tavrını ifade etmektedir. Seçmenin siyasi partiler arasında tercihte bulunması ve oy verme davranışı bir kanaat ifadesidir.

Kamuoyu yukarıda ifade edilen kamu ve oy kavramlarını ihtiva eder. Kamuoyu konusu da diğer sosyal bilimlerin kaderi olan ve tek bir tanımın yapılmasının zor olduğu kavramlardandır. Alanla ilgili literatüre bakıldığında da bunun görülmesi mümkündür. Kamuoyu insanların sosyal ve ahlaki değerlerinden oluşan ortak bir ifadedir (Pieczka, 2002:111). Kamuoyu "halkın, kamusal ilgi konularına ilişkin kanılarının toplamı; genel kamunun üyelerinin siyasi konular ya da güncel olaylar hakkındaki tutumlarının anlatımlarıdır" (Mutlu, 1994:117). Konuyla ilgili genel kabul gördüğü varsayımından hareketle kamuoyu, belli bir zaman içinde bir konu, bir sorun ya da bir psikolojik objeyle ilgili kişilere, gruplara hakim olan (Biber, 2007:57) bir görüş, bir değerlendirme olarak açıklanabilir.

Bir toplumda kamuoyunu oluşturan unsurlar arasında aile, eğitim kurumları, dini kurumlar, siyasi yapıları ve medyayı sayabiliriz. Konumuz gereği kamuoyunu oluşturan unsurlar arasında medyayı ele alacağız. Medya, günümüzde kamuoyu oluşumunda önemli bir yere sahiptir. Bir grubun ve topluluğun bir konu ya da sorun hakkında bir görüşe sahip olabilmesi için öncelikle o konu ve sorun hakkında bir malumata, bir bilgiye sahip olması gerekir. Bir malumata bir bilgiye sahip olunmadan bir kanaate varılması mümkün değildir. Medya, kişilerin ya da grupların yakın ve uzak çevrelerinde olup bitenlerden haberdar olmalarının en önemli aracı konumundadır. Çünkü medya, bir konudan, olaydan ve sorundan aynı anda milyonlarca insanın haberdar olmasını sağlama olanağına sahip önemli bir araçtır. Medya sahibi ve yöneticileri, medyayı takip eden kişi ya da grupların verilen bilgi ve malumatları alma ve algılama şekli ve tarzlarını bilirler. Bu da medya

yöneticilerine, kendi bakış açıları ve düşünceleri doğrultusunda bir kamuoyu oluşturma olanağı verir.

Günümüz toplumlarını iletişim toplumları olarak nitelenmek mümkündür. Geleneksel medyanın yanı sıra yeni medyanın hayatımıza girmesiyle yaşadığımız toplumda ve diğer ülkelerde olup bitenleri en kısa sürede bilme ve öğrenme olanağına kavuştuk. Ancak, bir konuyu ya da olayı tüm gerçekliğiyle öğrenmemiz konunun bizim gündemimizi meşgul edecek önemde olduğu anlamına gelmez. Medya uzmanları kendi açılarından hangi olaylar dizgesini ve hangi konuları önemli görüyorlarsa onu izleyici ve okuyucunun gündemine taşımaktadırlar. Böylece medyada yer alan konular kamuoyunun gündemini de oluşturmakta ve kamuoyunda tartışılması sağlanmaktadır. Gazetelerin incelendiği dönem içerisinde Musul Operasyonu konusu gazetelerde geniş yer aldığı ve böylece kamuoyunun dikkatini ve gündemini konunun oluşturmasının amaçlandığı gözlenmiştir.

Haberde Söylem Analizi

Haberleri okumada bize sunulan sözlük anlamının dışına, kültürel anlamlandırmaya, göstergenin çağrıştırmacı anlamına bakmamız aslında ne söylendiğini anlamamıza katkı sağlamaktadır. Anlam üretimi; gösterge ve gelenekler üzerinden inşa edilmekte ve inşa eyleminde de üreticiler kadar izleyicilerin de dahlinin olduğu görülmektedir. “Anlam, ambalajlanıp izleyiciye sunulan bir paket gibi değildir. Daha çok, medya üreticilerinin izleyiciden takip etmesini beklediği, çok iyi şekilde düzenlenmiş bir taslağa benzer” (Burton, 1995:43). Medya aktörlerinin hazırladığı ve çok iyi düzenlenmiş anlam katmanlarını da söylem analizi bağlamında anlamak mümkündür. Söylem; sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik alanlar gibi sosyal hayatın diğer yönleriyle de ilişkili bir meta-eylemdir (Sözen, 2014:18). Söylem analizi; kendisine çalışma alanı olarak sosyal olayların aktarılmasında kullanılan dilin, sosyal ve kültürel bağlamda ifadesinin incelendiği bir alan yaratmıştır. Bu bağlamda haber metinlerinin analizinde, metnin anlambilimi açısından değerlendirilmesi, bunu yaparken metnin olduğu yerel, küresel ve kültürel koşullarla olan tutarlılığının ortaya çıkartılması ve metni etkileyen unsurların belirlenmesi gerekmektedir.

Haberlerin Analizi

FAZ ve The Independent Gazetesi'nin internet sayfalarında, 17 Ekim- 23 Ekim 2016 tarihleri arasında yer alan Musul Harekatı'na ilişkin haberler incelenmiştir. Bu bir haftalık süre zarfında FAZ'da 20, The Independent'ta ise 29 haber yayınlanmıştır. Konuyla ilgili en fazla haberin harekatın ilk gününde yapıldığı, FAZ'da yedi, The Independent'ta ise on bir haberin yayınlandığı tespit edilmiştir. Yapılan haber sayısına ve içeriğine bakıldığında gazetelerin konuya önem verdikleri anlaşılmaktadır. Haber sayısına göre; konuya, The Independent'ın, FAZ'a göre daha fazla önem verdiği söylenebilir. Burada her iki gazeteden de aynı sayıda haberin ele alınması düşüncesinden hareketle FAZ ve The Independent Gazeteleri'nden yirmişer haber değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Haberde başlık dikkat çekici ve haberle ilgili ipuçları verici nitelikte olmalı ve okuyucunun dikkatini çekmelidir. Böylece okuyucu haberin içeriğini merak ederek haberi okumaya yönelmektedir. Haberin tematik analizinde spotlar, haberin genel hatlarından olay örgüsüne geçiş için pek çok sorunun cevabını vermektedir. Haber spotunda ana olayın özeti ve önemli bileşenleri verilmekte, haberin ana fikri okuyucuya aktarılmaktadır. Aşağıdaki tablolarda 17 Ekim 2016 tarihinden itibaren bir hafta süreyle haber başlıkları ve spotların analizi yapılmaktadır.

17/10/2016 Tarihli Haberler

	FAZ	The Independent
1	Musul İçin Savaş Musul'un yeniden fethi Irak'taki İD (İslam Devleti)'e karşı kararlı bir savaşla olabilir. Bağdat'taki iktidar sahibi umarım bir ders almıştır.	Irak'ın 'köhne' Musul saldırısıyla DAESH yenilmiş görülebilir ancak bu katılan güçler arasındaki derin ayrılıkları göstermektedir ABD liderliğindeki hava desteği cihat yanlılarına karşı zafer için çok önemli olacak, ancak nefret farklı 'müttefikler' arasına girdi demek şehirde son kez savaş olacak demek değildir.

FAZ kısa bir başlık kullanmıştır: Musul İçin Savaş. Haber spotunda, “Bağdat’taki iktidar sahibi umarım bir ders almıştır” cümlesi; haberde üstten bakan ve ders veren bir vurguyu göstermektedir. Ayrıca, Musul’un kararlı bir savaşla alınabileceği ifadesi ile de bir yol göstermektedir. The Independent haber başlığını daha uzun tutmuş, daha fazla detaya yer vermiştir. Haber spotunda, ABD’nin savaşın taraflarından biri olduğu ve cihat yanlılarına karşı savaştığı bilgisi verilmiştir. Oysaki savaşta müttefiklerden oluşan bir ordu bulunmakta, ABD ise o müttefiklerden yalnızca biri olarak rol almaktadır. Gazetede; İngiltere’de yayınlanmasına rağmen ABD’nin liderliği vurgusu öne çıkarılmış, başta İngiltere olmak üzere diğer müttefik kuvvetler görmezden gelinmiştir.

	FAZ	The Independent
2	İD’ye karşı Musul Saldırısı Dört Cephede İlerleme Irak Ordusu ve müttefikleri İD’nin Musul Merkezi’ne saldırmaya başladı. Fethedene kadar daha süreceğe benziyor. Kanlı saldırılardan korkuluyor.	Türkiye, ABD ve Rusya, Suriye üzerinden 3. Dünya Savaşı’nı başlatabilir diyor Bu hisse kapma savaşı devam ederse, açıkça belirteyim, Amerika ve Rusya savaş noktasına geleceklerdir.

FAZ’da, haber spotunda “Irak ordusu ve müttefikleri” ifadesi kullanılmıştır. Bu güçlerin Musul’un merkezine saldırdığı ve Musul alınana kadar da bu saldırıya devam edecekleri ifade edilmektedir. Burada Musul’un geri alınması düşüncesi yansıtılmaktadır. The Independent’in haber başlığında Türkiye’nin; Amerika ve Rusya’nın savaş noktasına gelebileceği ve bir dünya savaşına yol açabileceği öngörüsüne yer verilmektedir. Haberin spotunda ise müttefik kuvvetlerden bahsedilmeyerek aslında bu savaşın asıl nedeninin iki karşıt gücün hisse kapma savaşı olduğu aktarılmaktadır. Gazete bu yorumunu da Türkiye’den yapıldığını ileri sürdüğü bir açıklamaya dayandırmaktadır. Ayrıca gazetenin; kamuoyuna, bu savaşın bir hisse kapma savaşı olduğu, burada kendilerinin de olmalarının ve hisseden pay alınması gerektiği düşüncesini aktardığı söylenebilir.

	FAZ	The Independent
3	Irak'ta İslam Devleti Terörüne Karşı Savaş "İslam Devleti"nin yükselişi Irak'ta başladı. Milisler ülkenin geniş bölümünü terörize ettiler. Ama geçtiğimiz aylarda etkisini kaybetti. Musul fırtınası, sonunda durumu değiştirebilir.	DAEŞ'ten sonra, Musul'un geleceği, mezhep kuvvetleri tarafından kararlaştırılacaktır Bir kez daha, farklı topluluklar arasında güç paylaşımı için -Cihatçıların kovulmasının ardından şehrin ihtiyaç duyacağı- herhangi bir birleştirici plan mevcut değildir.

FAZ, başlıkta İslam Devleti terörüne karşı savaş cümlesini kullanmıştır. Burada, bir İslam Devleti ve onun terörüne karşı bir savaş yapılmış algısının oluşturulmaya çalışıldığı söylenebilir. Spotta da İslam Devleti'nin yükselişinin Irak'ta başladığı ve milislerin ülkeyi terörize ettiği bilgisi verilmektedir. Bu bilgi, bölgede daha önceden bir İslam Devleti'nin var olduğu ve yükselişinin Irak'ta başladığını ima etmektedir. The Independent'in haber başlığında, Musul'un geleceğini mezhep çatışmalarının belirleyeceği vurgusu yapılmıştır. Haberin spotunda; cihatçıların ülkeden kovulması sonrasında, bölgede farklı toplulukların oluşturduğu güçler arasında sorun çıkması olasılığına karşı bir planın mevcut olmadığı bilgisi verilmiştir. FAZ; savaşı ağırlıklı olarak İslam Devleti kaynaklı görmekte, The Independent ise onun nedenlerden biri olduğunu, aslında o coğrafyada zaten farklı topluluklar arasında bir karmaşanın var olduğunu belirtmektedir.

	FAZ	The Independent
4	Erdoğan Musul'a saldırıda Türk katılımı üzerinde ısrar ediyor Musul'a saldırı Musul'a saldırıda Kürt Peşmerge ilk başarısını bildirdi. Ama Türk katılımı hakkındaki tartışma göstermektedir ki, ortak düşman İD haricinde paydaşları bağlayan pek bir şey yok.	Musul saldırısı: ABD saldırısının ilk gününden sonra DAEŞ'in kalesini geri kazanacağına emin Kürt Peşmerge güçleri; Irak şehri Musul'u geri almak için uzun zamandır beklenen saldırı sonrasında, intihar saldırılarına rağmen yedi köyün DAEŞ militanlarından temizlediğini bildirdi.

FAZ spotta, ilk kez Türkiye'nin operasyona katılımı konusuna yer vermiştir. "Kürt Peşmerge" kavramı da ilk kez yer almıştır. Kürt Peşmerge ilk başarısını bildirdi demek suretiyle peşmergenin gücünü öne çıkartmaktadır. Özellikle bu haberde verilen mesajla Türkler'in savaşta olmasını gerektirecek bir durum olmadığı "ortak düşman DAEŞ haricinde, paydaşları bağlayan pek bir şey yok" cümlesiyle bildirilmektedir. The Independent'in haber spotunda, Kürt Peşmerge güçlerinin uzun zamandır beklenen saldırı sonrasında intihar saldırıları gibi zor koşullara rağmen DAEŞ'e karşı yedi köyde başarı sağladığı belirtilmiştir. Savaşın seyrine ilişkin gelişme; "ABD, Musul'un geri alınacağından emin" bilgisiyle, Musul'a saldıran Peşmergenin kaçınılmaz olarak başarı sağlayacağı vurgusu yapılarak verilmektedir.

	FAZ	The Independent
5	Geri kazanım/fetih açıkça göstermeli: Irak "İslam Devleti" savaşı başarısız oldu. Ama müttefik olarak Iraklılar, Kürtler ve Türkler neredeyse birbirlerine hiç güvenmiyorlar ve binlerce İslamcı Musul'da yuvalanmış.	Musul düşünce, DAEŞ Suriye güvenliğine kaçacaktır. Peki sonra n'olacak? DAEŞ'in bütün halifelik ordusu Esad hükümetine ve müttefiklerine karşı yöneltilebilir - Washington'da bir miktar tatmin yaratacak senaryo.

FAZ, bir önceki haberinde Türkler'i savaşa ilgili bağlayan bir şey yok derken, şimdi ise "Ama müttefik olarak Iraklılar, Kürtler ve Türkler birbirlerine neredeyse hiç güvenmiyorlar" diyerek bir anda Türkiye'nin konumunu değiştirmiş ve müttefikliği yükseltmiştir. The Independent, haber spotunda DAEŞ'in yani bütün halifelik ordusunun Esad hükümetine ve müttefiklerine karşı yönlendirilebilecek olabilmesinin Washington'da tatmin yaratacak bir senaryo olduğunu kaydetmiştir. Bu cümleden İngiliz yayın organının ideolojik olarak durduğu noktayı anlamak mümkündür. Amerika'ya yakın, Esad ve müttefiklerinin ise karşısındadır. Savaştıkları ve başlarına "bela" olan DAEŞ'i Esad'a ve müttefiklerine karşı yönlendirme, olumlu bir çözüm senaryosu olarak sunulmaktadır.

	FAZ	The Independent
6	Musul'da İD karşıtı savaşa ilişkin bilmeniz gerekenler Metropolde, Irak'taki "İslam Devleti"nin askeri olarak vurulup vurulmamasına karar verilecek. Yalnız iki karşıt partiden çok daha fazlası burada karşı karşıya geliyor.	DAEŞ 18 ayda 10.000 savaşçısını ve hükümlerlik alanının dörtte birini kaybetti ABD-Rusya askeri çekişmesi, Avrupa'nın daha müdahil olması ve grubun gelir kaynaklarının hasara uğratılması grubun kuvvetini zayıflatmıştır.

FAZ'da Irak'taki İslam Devleti'ne askeri müdahale yapılıp yapılmaması konu edilmiştir. Bu müdahalede iki karşıt partiden çok daha fazla bir unsurun karşı karşıya gelme durumundan bahsedilmektedir. Bunun sebebi olarak da haber metninde Musul'un petrol yataklarının ve ekonomideki yerinin önemi gösterilmektedir. The Independent'ta; ABD, Rusya ve Avrupalıların saldırısının DAEŞ'in gelir akışında ve güç merkezinde hasara yol açtığı belirtilmektedir. Haberin spotunda sanki müttefik kuvvetler yok ve bu savaş tamamıyla ABD, Rusya ve Avrupalılar arasında DAEŞ'e karşı gerçekleşiyor anlatımı bulunmakta ve yine karşıt güçler oluşturulmaktadır.

	FAZ	The Independent
7	Ağır Savaşlar Bekleniyor: Irak, İD'nin Musul'daki merkezine saldırıya başladı Geri kazanım açıkça yapılmalıdır: Irak "İslam Devleti" savaşı başarısız oldu. Ama müttefik olarak Iraklılar, Kürtler ve Türkler neredeyse birbirlerine hiç güvenmiyorlar ve binlerce İslamcı Musul'da yuvalanmış.	Musul saldırısı: Umutsuz Iraklılar, saldırı başlayınca DAEŞ merkezinden kaçmak için 1.000 Dolar'a kadar para ödüyor Komutanlar, ailelere köşeye sıkışmış korkmuş sivillerden beyaz bayrakları evlerine çekmelerini söyledi.

FAZ'ın haber başlığı Irak'ın; İslam Devleti'nin Musul'daki merkezine saldırıya başladığı şeklindedir. Spotta da müttefik olarak belirttiği Iraklılar, Kürtler ve Türkler'in birbirlerine hiç güvenmedikleri vurgusu yapılmaktadır. FAZ, karşıtlık içeren mesajları vermekte ve özellikle Kürtler ve Türkler karşıtlığı inşasını güvensizlik üzerinden yapmaktadır. The Independent ise Musul saldırısının başlamasıyla DAEŞ merkezinden kaçmak için para ödemek durumunda kalan korkmuş sivillerden bahsetmektedir.

18/10/2016 Tarihli Haberler

	FAZ	The Independent
1	Irak, Musul Savaşı için para talep ediyor Petrol gelirleri sınırlandı, ID'ne karşı savaş pahalı. Bu nedenle Brüksel'de Irak Dışişleri Bakanı daha fazla mali destek istedi. Ve karşılığında güvenlik sözü verdi.	Musul, 13 yıllık savaş yüzünden harabeye dönmüş bir sonraki kanlı bölüm için canını sıkıyor DAEŞ'in yenilgiye uğramasına rağmen, mezhepsel ve etnik nefretler derinleşir ve şehirde yaşayan insanlar korkutucu ve belirsiz bir gelecekle karşı karşıya kalır.

FAZ'ın başlığında ve spotunda Irak'ın Musul Savaşı için para talep ettiği belirtilmektedir. Petrol gelirlerinin sınırlandırılması dolayısıyla savaşın maliyetinin karşılanması için Irak'ın AB'den destek talebinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu destek karşılığında egemen güçlerin güvenliklerinin sağlanması sözünün verildiği aktarılmaktadır. The Independent'ta ise DAEŞ'in yenilgiye uğratılmasının sorunu tümüyle çözmeyeceği, bölgenin durumunun mezhepsel ve etnik gerilimler nedeniyle insanlar için karmaşık ve korkutucu bir hal aldığı ileri sürülmektedir. The Independent, DAEŞ sonrasında dikkat çekerek bölgenin belirsizliğinin ancak egemen güçler tarafından giderilebileceği, yoksa karışıklığın devam edeceği şeklinde bir algı oluşturmaktadır.

	FAZ	The Independent
2	Musul Savaşı Sonraki gün planları Musul'un kurtuluşu zaman meselesidir. Alman yardımıyla Irak kentindeki çatışmaları önlemek için hazırlıklar sürüyor.	Musul saldırısı: Fransa, DAEŞ savaşı devam ederken Irak'ın geleceği konulu uluslararası müzakerelere çağırıyor Irak kuvvetleri, savaşın ilk iki gününde kazanımlar elde etmiştir ve Fransa, grubu yenmek için Paris'te acil durum toplantıları için çağrı yapmaktadır.

FAZ'da savaşı Almanların destekledikleri net bir biçimde belirtilmektedir. Musul'da Alman yardımıyla çatışmaların önlenebileceği gibi bir algı yaratılmaya çalışılmaktadır. The Independent, Fransa'nın devreye girerek Irak'ın geleceği konusunda uluslararası bir müzakere yapılması isteğini haber yapmıştır. Burada konunun Musul'un dışına çıkarılarak Irak'ın bütünü gündeme alınması ve geleceği ile ilgili Paris'te toplantı yapılmasının dile getirilmesi, pay kapma savaşının egemenler arasında devam ettiğinin bir göstergesi olarak ifade edilebilir.

	FAZ	The Independent
3	FAZ özel Steinmeier: Musul'un kurtuluşu sonrası günler için planlar İD tarafından ele geçirilmiş şehir Musul için savaş şiddetleniyor. Dışişleri Bakanı Steinmeier'in FAZ'a yaptığı açıklamada, saldırı sonrası günleri de düşünmek gerekli - Aksi takdirde Irak topluluklarında yeni ayrışmalar ortaya çıkabilir.	AB, DAEŞ savaşçılarından Musul saldırısından kaçarken ki akınıyla yüz yüze kalınması hakkında üst düzeyde uyarı yaptı Güvenlik komisyon üyesi, grubun Irak'taki son kalesinden çıkarılması için devasa bir operasyon düzenlenmesini savaşçıların Avrupa ülkelerine geri göç etmesini tetikleyebileceğini söylüyor.

FAZ ilk kez savaşla ilgili üst düzey bir Alman yetkilinin açıklamasına yer vermektedir. Gazete, Musul ile ilgili olarak Dışişleri Bakanı Steinmeier ile özel röportaj yapmıştır. Savaş sonrasını şekillendirmeyi Batılı, destekçi ve egemen bir güç olarak kendilerine görev addettikleri görülmektedir. The Independent'ın haberinde AB Güvenlik Komisyonu üyesinin DAES'in yerinden edilmesi durumunda DAES militanlarının Avrupa'ya gelme olasılığını doğuracağı biçimindeki açıklamasına yer verilmiştir. Burada aslında komisyon üyesi DAES'in olduğu yerde kalmasının Avrupa'nın lehine olduğunu, aksi halde militanların Avrupa'ya göç etmeleriyle kendi rahatlarının kaçacağını ima etmektedir.

	FAZ	The Independent
4	İD'ye karşı savaş AB- Komiseri: Musul'da Zafer Avrupa'nın güvenliğini tehlikeye sokabilir Kuzey Irak'taki bir zaferin ardından ID savaşçıları Avrupa'ya gelebilir diye AB güvenlik komiseri Julian King uyardı. Kızıl Haç'ı Musul'daki sivilleri korumak için çağırıldı.	Dünya Musul'a odaklanmışken, Rusya'nın sekiz saat süren ateşkesi Halep'in umutsuzluğunu kaldırmaya umut olmadı. Yardım grupları uyarılmaktadırlar ki 24 saatlik katliam ortasında bombalamalara ara verilmesi (ateşkes), pek çoklarına inandırıcı gelmemektedir ve yardıma ihtiyacı olanlar için yeterli değildir.

FAZ'da da The Independent'ta olduğu gibi AB Güvenlik Komiserinin açıklamasına yer verilmiştir. Bu açıklama da binlerce kilometre uzaktaki bir toprak parçasında yaşanan bir savaş nedeni ile Avrupa'nın büyük güvenlik sorunu yaşayabileceği kaygısının dile getirilmesi ile kamuoyunun dikkatini savaşa, savaşın haklılığına ve gerekliliğine çekmektedir. The Independent ise bölgede gerçekleşen ağır bombalama saldırılarını ve saldırılar sonucunda yaşanan can kayıplarını aktarmış, daha çok savaşın gündelik hayatta yansımaları ve yarattığı sorunları dile getirmiştir.

19/10/2016 Tarihli Haberler

	FAZ	The Independent
1	Musul Coşkusu İslam Devleti'ne karşı dualar Erbil'de Hristiyanlar, Karakoş şehrinin kurtuluşunu kutluyor. Musul'a ilerleyiş İD'nin bubi tuzakları ve keskin nişancıları tarafından durduruldu.	DAES'in içinde: İngiltere casusları terörist merkezine nasıl sızdı Özel haber: DAES, Irak'taki son kalesi Musul'da şiddetli bir saldırı ile karşı karşıyayken, bölünmeler, kaçışlardan ve başta İngilizler olmak üzere Batı istihbarat teşkilatlarının içlerine sızmasından korkuyor.

FAZ'da Erbil'de yaşayan Hristiyanlar'ın Karakoş'un kurtuluşunu kutladıklarına yer veriliyor. Burada okuyucuya, Müslüman bir coğrafyada Hristiyan dindaşları olduğunun bilgisi verilmektedir. Böyle bir bilgi, kamuoyunun savaşa destek vermesi yönünde daha istekli hale getirilmesi açısından önemlidir. Bu haber, Alman kamuoyuna, ötekileştirilmiş bir coğrafyanın aslında o kadar da öteki olmadığını, orada dindaşlarının bulunduğunu göstermektedir. The Independent, özel haberinde DAES'in başta İngilizler olmak üzere Batılı istihbarat teşkilatlarının içlerine sızdığı konusunda korktuğunu belirtmektedir. Buradan Avrupalı istihbarat teşkilatlarının ne denli etkili ve aktif oldukları anlaşılmaktadır. İstihbarat örgütlerinin aktif oldukları bilgisi de bölgenin Avrupa ve ABD için çok önemli bir yer olduğunun bir nevi göstergesidir.

	FAZ	The Independent
2	ID'ne karşı savaşta Hristiyanlar "İslam Devleti'nden" kurtuluşlarını kutluyor Önceden Karakoş Irak'ın en büyük Hristiyan kentiydi. İki yıl önce ID'nin işgalinden sonra, on binler kaçtı. Şimdi kent sakinleri Irak güçlerinin gelişini kutluyor.	Musul saldırısı: Irak askerleri, Hristiyan kasabasını DAES'in ilerlemesine karşı elde tutmaya hazırlanıyor DAES savaşçıları, saldırıyı yavaşlatmak için intihar bombaları ve bubi tuzakları kurmaya başladılar.

FAZ, iki yıl önce Karakoş'tan on binlerce Hristiyan'ın kaçtığı, Irak birliklerinin kente gelişine ise kalan kent sakinlerinin sevindiği bilgisine yer vermektedir. The Independent, DAES'in savaş tarzı ve yöntemi ile ilgili olarak bazı ipuçları vermektedir. Saldırıyı yavaşlatmak için, intihar bombaları ve bubi tuzakları kurmaları DAES'in düzenli bir ordu olmadığını, doğrudan terör eylemlerinde kullanılan yöntemleri kullandığını göstermektedir.

Gazetelerde 20/10/2016 tarihinde yer alan haberler

	FAZ	The Independent
1	Suriye Türk Ordusu 200 kadar Kürt Savaşçı'yı öldürdü Türk Ordusu Kuzey Suriye'de Kürtler'e karşı ilerlemeyi sürdürüyor. 200 kadar savaşçı hayatını kaybetmiş olabilir.	DAES liderleri, Musul ve Rakka (Raqqa)'daki yenilgiyi kabul etti ve Avrupa'da insanları teröre üye yapmaya teşvik ediyor Eski cihatçılar da grubun, bölgede gelir, toprak ve özellikle petrol sahalarının kaybindan muzdarip olduğunu belirtti.

FAZ, haberin başlığında "Türk Ordusu 200 kadar Kürt Savaşçıyı öldürdü" şeklinde kesin ifade kullanmıştır. Spotta ise 200 kadar savaşçı hayatını kaybetmiş olabilir şeklinde olasılıklı bir dil kullanmıştır. Musul haberlerini değil Suriye'deki gelişmeleri sayfasına taşıyan FAZ, PKK, PYD ve YPG'li teröristleri Kürt savaşçı olarak ifade etmiştir. Ayrıca, gazetenin "Türk Ordusu Kürtler'e karşı ilerlemeyi sürdürüyor" biçimindeki aktarımının da kamuoyunu yanlış bilgilendirmeye yönelik olduğu görülmektedir. Türkiye, DAES'e karşı oluşturulan koalisyon içinde yer almıştır ve Suriye'deki operasyonda DAES'e karşı yapılmıştır. Buna rağmen haberde Türkiye'nin bir müttefik olarak görülmediği dikkat çekmektedir. The Independent, eski cihatçıların DAES'in bölgede toprak ve petrol sahalarını kaybettiği için şikayetçi olduğunu belirtmektedir. Ayrıca eski cihatçıların DAES ile ilgili bilgi vermesi, örgütten ayrılmaların ve çözümlerin olduğuna ilişkin önemli bir ayrıntıdır.

	FAZ	The Independent
2	Berlin'de Zirve toplantısında Merkel: Putin ile çok sert fikir teatisi Ukrayna ve Suriye'deki çatışmalara ilişkin Berlin'de saatlerce müzakere yapıldı: Başbakan Merkel, Kremlin'in patronu Putin'i sorumlu tuttu, Fransa Cumhurbaşkanı Hollande da onu savaş suçlusunu olarak öne sürdü. Ama aynı zamanda elle tutulur sonuçlar da var.	Türkiye, Suriye'de ABD tarafından desteklenen 200 Kürt milis savaşçıyı öldürdü. Suriye ve Irak'ta DAES'e karşı savaşan Kürt birliklerine ABD'nin desteği, iki müttefik arasındaki gerginliğin ana kaynağıdır.

FAZ, Berlin’de yapılan zirveyi sütunlarına taşımış ve zirvede Ukrayna ile Suriye’deki çatışmaların ele alındığını belirtmiştir. Söz konusu çatışmalara ilişkin, Almanya, Fransa ve Rusya arasında sert tartışmalar olduğu ileri sürülmektedir. The Independent, FAZ’ın daha önce yaptığı gibi yapmış ve Türkiye’nin DAEŞ’e karşı yürüttüğü operasyonu, 200 Kürt milis savaşıyı öldürdü şeklinde yanlı ve kamuoyunu yanıltıcı biçimde vermiştir. Burada teröristler milis savaşı olarak gösterilerek, ABD’nin bunlara yaptığı silah, eğitim ve lojistik desteğin normal bir durum olarak algılatılması amaçlanmıştır. Türkiye’nin sorun haline getirdiği şey, teröristleri ABD’nin desteklemesiyken, Kürtler’e yapılan yardımı Türkiye sorun etti biçimindeki bir söylem de kamuoyunda farklı algılamının oluşmasına yönelik bir çalışmanın ürünüdür.

21/10/2016 Tarihli Haberler

	FAZ	The Independent
1	Irak’ta terör Enerji santraline düzenlenen saldırıda 19 ölü. Irak’ın Kerkük kentinde bir elektrik santraline saldırıda 19 kişi hayatını kaybetti. Üç saldırganın ölmeden önce 16 kişinin ölümüne yol açtığı bildirildi.	Musul ve Doğu Halep’e ilişkin haber yayını karşılaştırm ve size tükettiğimiz propaganda hakkında çok şey söylesin Suriye’de Doğu Halep ve Irak’ta Musul olmak üzere her iki ülkede de iki büyük Sünni Arap şehir merkezi, dış hava kuvvetinin kuvvetle desteklediği hükümet yanlısı güçler tarafından kuşatılmaktadır. Ancak haber yayını çok farklıdır.

FAZ, “Irak’ta terör” başlıklı haberin spotunda Kerkük’te bir elektrik santraline yapılan saldırıya ve orada ölenlere yer vermiştir. Bu haber, olayların Kerkük’e sızrama olasılığını ortaya koymaktadır. The Independent’ta yer alan “Musul ve Doğu Halep’e ilişkin haber yayını karşılaştırm ve size tükettiğimiz propaganda hakkında çok şey söylesin” cümlesi, medyanın ideolojik olarak kendisinin hem yönlendirdiğini hem de yönlendirildiğini kabul ettiğini göstermektedir. Haber, gerçek ile medyada görünenin çok farklı olduğunu ima eden içerikte verilmiştir.

22/10/2016 Tarihli Haberler

	FAZ	The Independent
1	Irak’ta Savaş Irak ordusu Musul’a yaklaşıyor. Irak ordusu İD tarafından elde tutulan Musul kentine müttefikleri ile ilerliyor. Kerkük’ten de iyi haber var.	Irak ve Kürt güçleri, Musul’u DAEŞ’ten geri alma mücadelesinde ABD’nin hava desteğinde hayal kırıklığına uğradı Bir general; “Destek var, ama çoğu zaman gecikti” diyor.

FAZ, ilk kez Irak ordusundan bahsetmekte ve Irak ordusunun İD’nin kontrolünde olan Musul’a müttefikleri ile birlikte ilerlediğini belirtmektedir. Kerkük’ten de iyi haberler olduğu bilgisini vererek işlerin yolunda gittiği algısını oluşturmaktadır. The Independent, “Bir generalin destek var ama çok gecikti demesiyle” Irak güçlerinin desteklediği ancak desteğin yetersizliğinin onları hayal kırıklığına uğrattığı şeklinde bir eleştiride bulunmaktadır.

	FAZ	The Independent
2	Musul için savaş İddiaya göre İD'den kitlesel kıyım "İslam Devleti" Terörist milisleri, Amerikan haber kanalı "CNN'de yayınlanan bir habere göre Irak'ın kenti Musul'da 280'den fazla kişiyi idam etti. Bilgi şimdiye kadar doğrulanmadı.	Musul saldırısı: DAES'in, Irak ilerlemesini yavaşlatmak için fabrikayı ateşe vermesinin ardından siviller toksik kükürt dumanlarından öldü Iraklı gazeteci kentin güneyine ilerlerken vurularak öldü.

FAZ, İslam Devleti terörist milislerinin 280'den fazla kişiyi idam ettiği haberini CNN'e dayanarak vermektedir. Yalnız bu bilginin doğrulanmadığını da ileri sürmektedir. The Independent, DAES'in fabrikayı ateşe vermek suretiyle çevreye toksik kükürtün yayılmasına ve çevre kirliliğine neden olduğunu, böylece birçok kişinin öldüğünü haberleştirmiştir.

23/10/2016 Tarihli Haberler

	FAZ	The Independent
1	İD karşıtı savaş Tanrı ve Peşmergelerle Musul kurtulacak Katılımcılar Musul'a ilerleyiş ile ilgili memnuniyetlerini gösterdi. Başika'da inatla mücadele ediliyor ve uzun zamandır her şey pek plana uygun gitmiyor.	DAES, dikkatleri Musul'dan çekmek için Batı Irak'taki şehre saldırı düzenledi. Rapor edilmektedir ki militanlar Irak koalisyon güçlerinin odağını ve birliklerini Musul sınırlarından uzakta tutmaya çalışırken Rutba şehrindeki çatışmalar daha da yoğunlaşmaktadır.

FAZ'da Tanrı ve Peşmergelerle Musul kurtulacak başlıklı haberin spotunda, Musul'a ilerleyişle ilgili gösterilen memnuniyete dikkat çekilmektedir. Ayrıca, Musul'a yakın bir bölge olan Başika'da da savaşın "inatla" sürdüğü belirtilmektedir. Bu "inatla" kelimesi zor koşullara rağmen sürüyor anlamına gelmekte, savaşın güçleri olumlamaktadır. The Independent'ın haber girişinde, Rutba kentinde de savaşın yoğunlaştığı belirtilmektedir.

	FAZ	The Independent
2	İD karşıtı savaş Herkes Musul düştüğünde orda olmak istiyor İttifakın ortak amacı "İslam Devleti"nin Irak'tan kovulması mı? Açıkçası konu, Musul'un ne zaman alınacağı değil nasıl alınacağı. Özellikle bir grup İD Karşıtı Koalisyon'dan korkuyor.	DAES'e şafak vakti saldırılmasından sonra Irak güçleri Musul'un sadece üç mil ilerisinde Pazar şafağında DAES'in kuzeydoğu sınırındaki iki cephede meydana gelen saldırı, grubu zorla yerinden etmek üzere yaklaşmakta olan savaşı başlatmakta ancak ilerleme DAES'in kükürt fabrikasını bombalaması sonucu açığa çıkan toksik dumanlar tarafından engellenmiştir.

FAZ, ittifakın ortak amacının ne olduğunu sorgulamakta ve herkes Musul İD'den alındıktan sonra orada kalmak istiyor iddiasında bulunmaktadır. The Independent ise DAES'in kükürt fabrikasını bombalaması dolayısıyla ortaya toksik dumanın çıktığını ve insanları tehdit ettiğini belirtmektedir. FAZ'da daha önce toksik kükürt dumanlarından insanların öldüğü dile getirilmişti. The Independent toksik kükürt dumanının Irak güçlerinin ilerlemesini yavaşlattığını ileri sürmekte, ancak insanların ölümünden bahsetmemektedir.

Sonuç

Her iki gazete belirtilen süre içerisinde incelenmiş, Musul Harekatı'na yönelik haberlerin başlıkları ve spotları analiz edilmeye çalışılmıştır. Musul Harekatı'nın başlamasıyla birlikte gazeteler konuya, sayfalarında beklenildiği gibi önemli oranda yer vermişlerdir. Harekatın başladığı gün (17 Ekim 2016) içerisindeki gelişmeler bir çok kez verilmiş ve kamuoyunun dikkati çekilmeye çalışılmıştır. Gazetelerin incelendiği bir haftalık zaman diliminde konunun her gün değişik yönleriyle ve değişik bakış açılarıyla kamuoyunun gündemine taşındığı görülmüştür. Bu da konunun her iki ülkenin kamuoyunun dikkatini çektiğini ve onların nezdinde önem arz ettiğini göstermektedir.

Her iki gazetenin de kendi kamuoylarını yönlendirmeleri ve desteklerini almaları noktasında kendi ideolojik çerçeveleri doğrultusunda bazı haberleri öne çıkarıp büyütürken bazı haberleri göz ardı ettikleri ve özellikle bazı konularda gerçekle örtüşmeyen haberler kurguladıkları görülmektedir. DAES'e karşı yürütülen operasyonlar büyük güçler bağlamında değerlendirilmekte, ABD ve müttefikleri olarak dile getirilen ülkeler arasında İngiltere, Fransa, İtalya gibi ülkelerin yer aldığı belirtilmekte, müttefik güçler koalisyonunda yer alan diğer ülkelere yer verilmemektedir.

Gazetelerin irdelenmesinde manipülasyon olarak nitelendirilecek yanlı ve yanıltıcı haberlere yer verildiği anlaşılmaktadır. Türkiye'nin Musul Harekatı'na müdahil olma arzusunu kuvvetle dile getirmesine rağmen her iki gazetede de bu durum görmezden gelinmiştir. Çünkü, başta ABD olmak üzere batılı ülkeler Türkiye'nin harekate katılmasına sıcak bakmamışlardır. Ayrıca, PKK, YPG ve PYD'li teröristleri, özgürlük savaşçıları, DAES'e karşı mücadele eden milis savaşçılar biçiminde sunmuşlardır. Türkiye'nin bu terör örgütleriyle ilgili argümanlarına ve tezlerine yer vermemişlerdir.

FAZ'ın haber başlıklarında ve spotlarında bir terör örgütü olan DAES, İslam Devleti, hilafet gibi kavramlarla tanımlanarak tüm Müslümanları temsil ediyor gibi gösterilmiştir. Oysaki başta Türkiye olmak üzere DAES, Müslüman ülkeler tarafından terör örgütü olarak nitelendirilmektedir. Bu nitelendirmelere de yer verilmediği görülmektedir. Ayrıca, haberlerde doğu batı, modern anti modern, demokrasi anti demokrasi karşıtlıkları vurgulanmıştır. Burada Batılılık ile demokrasi, yardım ve özgürlük götürme kavramları beraber kullanılmıştır. Almanya'nın yardımları olduğundan hareketle, bölgenin düzeni ve kaostan çıkması için diğer batılı devletlerle orada bulunması gerektiği algısı da oluşturulmaya çalışılmıştır.

İngiltere'nin bölge ile olan daha önceki deneyimlerinden dolayı The Independent, haberlerinde daha müdahil bir tavır sergilemiş ve sıklıkla ABD'nin bölgede bulunmasını meşrulaştırmaya dönük çaba içinde olmuştur. Bu bağlamda ABD, bölgede oluşan DAES'in terör faaliyetlerini durduracak bir güç olarak sunulmuştur. Musul Operasyonu ABD öncülüğünde oluşturulan bir koalisyon tarafından yürütülmesine rağmen yalnızca ABD'nin bu operasyonu yürüttüğü algısı yaratılmaya çalışılmıştır. Ayrıca The Independent, ABD'nin DAES'e karşı başka terör örgütüyle işbirliği yapmasını, o terör örgütüne silah vermesini bir yerde meşrulaştırmaya çalışmıştır. ABD'nin silahlandığı müttefik olarak gördüğü yapı, Türkiye tarafından terör örgütü olarak görülmektedir ve bu durumun göz ardı edildiği anlaşılmaktadır. The Independent'ın, FAZ'ın kullandığı

İslam Devleti (İD) yerine DAESH'i kullanması, terör örgütü yapılanmasını Irak ve Suriye ile sınırlı tutması, bir yerde İslam dünyasının tümünü hedef almaktan kaçınmaya çalıştığı algısını oluşturmaktadır.

Kaynaklar

Adorno, Theodor W. (2016) *Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi* çev: Nihat Ülner, Mustafa Tüzel, Elçin Genç, İstanbul, İletişim Yayınları.

Baudrillard, Jean (2004) *Tüketim Toplumu* çev: Hazal Deliceçaylı, Ferda Keskin, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.

Berger, John (1995) *Görme Biçimleri* çev: Yurdanur Salman, İstanbul, Metis Yayınları.

Bektaş, Arsev (1996) *Kamuoyu, İletişim ve Demokrasi*, İstanbul: Bağlam Yayınları.

Biber, Ayhan (2007) *Halkla İlişkilerde Temel Kavramlar*, Ankara, Nobel Yayın.

Burton, Graeme (1995) *Görünenden Fazlası* çev: Nefin Dinç, İstanbul, Alan Yayıncılık.

Mutlu, Erol (1994) *İletişim Sözlüğü*, Ankara, Ark.

Pieczka, Magda (2002) *Kamuoyu ve Halkla İlişkiler Halkla İlişkilerde Eleştirel Yaklaşımlar* (Der. Jacquie L'Etang ve Magda Pieczka, Ankara, Vadi Yayınları.

Sözen, Edibe (2014) *Söylem Belirsizlik, Mübadele, Bilgi/Güç ve Refleksivite*, Ankara, Birleşik Yayınları.

Frankfurter Allgemeiner Zeitung, www.m.faz.net Erişim Tarihi: 10.11.2016.

The Independent Gazetesi, www.independent.co.uk, Erişim Tarihi: 10.11.2016.